

Золотиста картопляна нематода *Globodera rostochiensis* Woll

Золотиста картопляна нематода *Globodera rostochiensis* Woll – вузькоспеціалізований паразит картоплі, трохи менше томатів і баклажанів, який викликає небезпечне захворювання картоплі під назвою глободероз. Вперше Золотиста картопляна нематода була виявлена в Чернівецькій області в 2010 році в Вижницькому районі, переважно на присадибних ділянках, загальна площа зараження складає 0,61 га.

Живе нематода в ґрунті, паразитує на коріннях, а іноді на бульбах картоплі, а також на коріннях інших культур з родини пасльонових.

Золотиста картопляна нематода в своєму розвитку проходить стадії яйце, личинка (чотири віки), доросла особина (самець, самиця). Жіночі особини мають також стадію цисти (мертві самиці із життєздатними яйцями і личинками всередині). Кожна циста містить від 50 до 1000 яєць.

Цисти золотистого або темно-коричневого кольору, майже кулевидної форми, за розміром як макове зерно. Восени цисти відпадають від кореня і зимують в ґрунті. Весною при наявності рослини-господаря з яйця виходять личинки, які знаходять рослину-живителя, проникають в її молоді коріння і живляться соком рослини протягом всього вегетаційного періоду.

Заражені рослини відстають у рості, мають пригнічений вигляд. Хворі рослини утворюють нечисленні слабкі стебла, що передчасно жовтіють. Сильно уражені рослини не цвітуть, або цвітуть слабо і утворюють малі бульби в невеликій кількості.

В ґрунті, який заражений картопляною нематодою, врожай картоплі різко знижується, а інколи і зовсім відсутній. Найбільшу шкоду паразит наносить на присадибних ділянках при незмінній сівозміні картоплі.

Основним джерелом розповсюдження картопляної нематоди являється заражений ґрунт, садивний матеріал, сільгоспінвентар, транспортні засоби, до яких прилипли частинки зараженого ґрунту. Можливе перенесення цист вітром, дощовою водою, вітром, тваринами й птахами.

Виявити картопляну нематоду можливо при уважному огляді кореневої частини куща картоплі під час цвітіння. На коріннях неозброєним оком можна побачити безліч жовтих маленьких кульок-цист, які тримаються на корінні. Під час копки цисти випадають в ґрунт. Виявляють цисти при аналізі ґрунтових зразків.

Основними заходами боротьби є заборона ввезення ураженого садивного матеріалу й ґрунту із зон зараження країн поширення захворювання. Обстеження посадок картоплі доцільно проводити в період масового цвітіння рослин. Для подальшого нематологічного аналізу відбирають зразки ґрунту. У разі виявлення зараження обов'язкове знищення посівів і посадок радикальним методом із негайним спалюванням викопаних рослин та дезінфекцією засобів інвентарю. Вивезення продукції рослинного походження із цієї зони проводиться за дотримання встановлених вимог (із господарств, які знаходяться під карантинном, заборонено вивезення садивного матеріалу). До основних винищувальних заходів відносять також - дотримання агротехніки, використання в сівозміні культур, які не уражуються картопляними нематодами (бобові, зернові, технічні культури, багаторічні вави та інші), внесення добрив, знищення бур'янів, вирощування нематодостійких сортів картоплі. Повинна бути просторова - 1 км - ізоляція насінницьких посадок картоплі від виробничих та присадибних ділянок.